

Переклад затверджений

Заступник генерального директора Урядового офісу
координації європейської та
євроатлантичної інтеграції
Секретаріату Кабінету Міністрів України
(найменування посади)

(підпис)

О.В. Генчев
(ініціали та прізвище)

26 травня 2021 р.

2014L0042 — UA — 19.05.2014 — 000.001

**Цей документ слугує суто засобом документування, і установи не несуть жодної
відповідальності за його зміст**

► В **ДИРЕКТИВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ 2014/42/ЄС**
від 3 квітня 2014 року

про заморожування та конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом, в
Європейському Союзі

(ОВ L 127, 29.04.2014, с. 39)

Із виправленнями, внесеними:

► СІ Виправленням, ОВ L 138, 13.05.2014, с. 114 (2014/42)

▼ В

ДИРЕКТИВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ 2014/42/ЄС

від 3 квітня 2014 року

про заморожування та конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом, в
Європейському Союзі

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ І РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ,

Беручи до уваги Договір про функціонування Європейського Союзу, зокрема його статтю 82(2)
та статтю 83(1),

Беручи до уваги пропозицію Європейської Комісії,

Цей документ слугує суто засобом документування, і установи не несуть жодної відповідальності за його зміст

►В **ДИРЕКТИВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ 2014/42/ЄС**

від 3 квітня 2014 року

про заморожування та конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом, в Європейському Союзі

(ОВ L 127, 29.04.2014, с. 39)

Із виправленнями, внесеними:

►C1 [Виправленням, ОВ L 138, 13.05.2014, с. 114 \(2014/42\)](#)

▼В

ДИРЕКТИВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ 2014/42/ЄС

від 3 квітня 2014 року

про заморожування та конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом, в Європейському Союзі

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ І РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ,

Беручи до уваги Договір про функціонування Європейського Союзу, зокрема його статтю 82(2) та статтю 83(1),

Беручи до уваги пропозицію Європейської Комісії,

Після передання проекту законодавчого акта національним парламентам,

Беручи до уваги висновок Європейського економічно-соціального комітету (¹),

Беручи до уваги висновок Комітету регіонів (²),

Діючи згідно зі звичайною законодавчою процедурою (³),

Оскільки:

- (1) Фінансова вигода є основним мотивом транскордонної організованої злочинності, в тому числі злочинних угруповань мафіозного типу. Як наслідок, компетентним органам необхідно надати засоби розшуку, заморожування, управління та конфіскації доходів, одержаних злочинним шляхом. Крім того, ефективного запобігання та боротьби з організованою злочинністю можна досягти шляхом нейтралізації доходів, одержаних злочинним шляхом, та поширення зазначених дій в окремих випадках на будь-яку власність, одержану від діяльності злочинного характеру.
- (2) Організовані злочинні угруповання діють в єдиному кримінальному просторі та все частіше купують активи в інших державах-членах, ніж у тих, де вони базуються, а також в третіх країнах. Тому існує зростаюча потреба в дієвій міжнародній співпраці щодо повернення активів та у взаємній правовій допомозі.
- (3) Серед найбільш ефективних засобів боротьби з організованою злочинністю є застосування суворої юридичної відповідальності за вчинення злочинів, а також ефективне виявлення, заморожування

та конфіскація засобів та доходів, одержаних злочинним шляхом.

- (4) Незважаючи на обмеженість наявних статистичних даних, грошові суми, повернуті з доходів, одержаних злочинним шляхом у Союзі, не відповідають оціночним доходам. Дослідження свідчать про недостатнє застосування процедур конфіскації, незважаючи на їх регулювання системами національного права та правом Союзу.
- (5) Ухвалення мінімальних правил наблизить процедури заморожування та конфіскації держав-членів, що сприятиме зміцненню взаємної довіри та ефективній транскордонній співпраці.
- (6) У Стокгольмській програмі та Висновках Ради юстиції та внутрішніх справ щодо конфіскації та повернення активів, ухвалених у червні 2010 року, наголошено на важливості більш ефективного виявлення, конфіскації та повторного використання активів, одержаних злочинним шляхом.
- (7) Чинні юридично-правові рамки ЄС щодо заморожування, арешту та конфіскації активів складаються зі Спільних дій 98/699/ЮВС (⁴), Рамкового рішення Ради 2001/500/ЮВС (⁵), Рамкового рішення Ради 2003/577/ЮВС (⁶), Рамкового рішення Ради 2005/212/ЮВС (⁷) та Рамкового рішення Ради 2006/783/ЮВС (⁸).
- (8) Звіти Комісії про імплементацію рамкових рішень 2003/577/ЮВС, 2005/212/ЮВС та 2006/783/ЮВС свідчать про недостатню ефективність наявних процедур здійснення розширеної конфіскації та взаємного визнання наказів про заморожування та конфіскацію. Відмінності між правовими системами держав-членів створюють перешкоди для здійснення конфіскації.
- (9) Ця Директива спрямована на зміну та розширення положень рамкових рішень 2001/500/ЮВС та 2005/212/ЮВС. Зазначені рамкові рішення необхідно частково замінити щодо держав-членів, для яких ця Директива є зобов'язальною.
- (10) Держави-члени мають право відкривати провадження про конфіскацію в рамках будь-якої кримінальної справи в будь-якому компетентному суді.
- (11) Необхідно розширити існуюче поняття доходів, одержаних злочинним шляхом, яке має включати прямі доходи від злочинної діяльності і будь-які непрямі вигоди, в тому числі подальше реінвестування або трансформацію прямих доходів. Таким чином, доходи можуть включати будь-яку власність, у тому числі трансформовану або конвертовану, повністю або частково, в іншу власність, власність, змішану з власністю, придбаною із законних джерел, а також прогнозовану вартість за рахунок змішаних доходів. Вони також можуть включати доходи або іншу вигоду від доходів, одержаних злочинним шляхом, або від власності, в яку або разом з якою такі доходи були трансформовані, конвертовані або змішані.
- (12) Ця Директива передбачає широке означення власності, що може підлягати заморожуванню та конфіскації. Таке означення включає юридичні документи або інструменти, що засвідчують право на таку власність чи частку в ній. Такі документи або інструменти можуть включати, наприклад, фінансові інструменти, або документи, що дають підстави для виникнення вимог кредиторів і зазвичай знаходяться у володінні особи, щодо якої застосовуються відповідні процедури. Ця Директива не обмежує чинні національні процедури зберігання юридичних документів або інструментів, що підтверджують право на таку власність чи частку в ній, оскільки вони застосовуються компетентними національними або публічними органами згідно з національним правом.
- (13) Відповідно до цієї Директиви заморожування та конфіскація є автономними поняттями, що не має створювати перешкод для імплементації державами-членами цієї Директиви за допомогою інструментів, які, відповідно до національного права, розглядаються як санкції або інші види заходів.
- (14) У процесі конфіскації засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом, і власності, яка є еквівалентною сумі таких засобів і доходів, після винесення остаточного рішення судом необхідно застосовувати широке поняття кримінальних злочинів, які підпадають під дію цієї Директиви. Рамкове рішення 2001/500/ЮВС вимагає від держав-членів забезпечити конфіскацію засобів і

доходів, одержаних злочинним шляхом, після винесення обвинувального вироку, та забезпечити конфіскацію власності, вартість якої відповідає сумі таких засобів і доходів. Такі зобов'язання повинні застосовуватися щодо кримінальних злочинів, які не підпадають під дію цієї Директиви, а поняття доходів, як визначено в цій Директиві, необхідно тлумачити аналогічно тлумаченню кримінальних злочинів, які не підпадають під дію цієї Директиви. Держави-члени можуть вільно визначати конфіскацію власності еквівалентної вартості як допоміжну або альтернативну прямій конфіскації, залежно від того, чого вимагають положення національного права.

- (15) На основі обвинувального вироку за кримінальний злочин необхідно забезпечити конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом, або власності, вартість якої відповідає сумі таких засобів і доходів. Такий обвинувальний вирок може бути винесений в результаті розгляду справи без участі обвинуваченого. У разі неможливості конфіскації на підставі обвинувального вироку, повинна існувати можливість конфіскації засобів та доходів за певних обставин, принаймні, у випадку хвороби або переховування підозрюваної або обвинуваченої особи. Однак, для проведення розгляду справи без участі обвинуваченого в державах-членах хвороба або переховування буде достатньою підставою для виконання цього зобов'язання. У разі зникнення підозрюваної або обвинуваченої особи, держави-члени повинні вживати всіх розумних заходів та мають право вимагати викликати таку особу повісткою до суду або повідомити її про провадження щодо конфіскації.
- (16) Для цілей цієї Директиви, хворобу необхідно розуміти як неможливість підозрюваної або обвинуваченої особи бути присутньою на судовому розгляді кримінального провадження протягом тривалого періоду, що унеможливує продовження розгляду за звичайних обставин. Від підозрюваних або обвинувачених осіб можуть вимагати доказів факту хвороби, наприклад, медичної довідки, яку суд має право не брати до уваги в разі визнання її неприйнятною. Право такої особи бути представленою в ході судового розгляду не повинно порушуватися.
- (17) У процесі імплементації цієї Директиви у частині конфіскації власності, вартість якого відповідає вартості засобів здійснення злочину, слід застосовувати відповідні положення, якщо з огляду на певні обставини в кожному конкретному випадку такий захід є пропорційним, з урахуванням, зокрема, вартості таких засобів здійснення злочину. Держави-члени також повинні брати до уваги, чи дійсно та якою мірою засуджена особа несе відповідальність за неможливість конфіскації засобів здійснення злочину.
- (18) У процесі імплементації цієї Директиви, держави-члени можуть встановлювати, що за виняткових обставин конфіскацію не може бути здійснено, оскільки це може, згідно з національним правом, спричинити необґрунтовані труднощі для відповідної особи з огляду на обставини конкретного випадку, які повинні бути вирішальними. Державам-членам слід дуже обмежено використовувати таку можливість та їм слід лише обумовлювати заборону застосування конфіскації у випадках, коли конфіскація може спричинити для відповідної особи надзвичайно складні умови виживання.
- (19) Діяльність злочинних угруповань передбачає широкий спектр злочинних дій. З метою ефективної боротьби з організованою злочинною діяльністю, можуть виникати ситуації, коли доцільно було б супроводжувати кримінальне обвинувачення конфіскацією не лише власності, пов'язаної з певним злочином, але й додаткової власності, яку суд визнає доходами, одержаними злочинним шляхом. Такий підхід називають розширеною конфіскацією. Рамкове рішення 2005/212/ЮВС передбачає три різні комплекси мінімальних вимог, які можуть обрати держави-члени для проведення розширеної конфіскації. Внаслідок цього, в процесі транспозиції зазначеного Рамкового рішення, держави-члени обрали різні варіанти, що призвело до розбіжностей в означенні поняття розширеної конфіскації в національних системах права. Ці розбіжності перешкоджають транскордонній співпраці в провадженнях щодо конфіскації. Тому необхідно додатково гармонізувати положення про розширену конфіскацію шляхом встановлення єдиного мінімального стандарту.
- (20) Для визначення того, чи надає вчинений кримінальний злочин змогу отримати економічну вигоду, держави-члени можуть брати до уваги *modus operandi*, наприклад, якщо умовою злочину, є те, що

він вчинений у рамках організованого злочину або з метою отримання постійних доходів від кримінальних злочинів. Однак це не має загалом обмежувати можливість застосовувати розширену конфіскацію.

- (21) Розширена конфіскація застосовується, якщо суд визнає, що відповідна спірна власність одержана від злочинної діяльності. Це не означає обов'язкове встановлення факту одержання відповідної спірної власності від злочинної діяльності. Держави-члени можуть встановити, наприклад, що для суду може бути достатньо розглянути питання про співвідношення ймовірностей або обґрунтовано припустити, що істотно більш імовірним є те, що відповідна спірна власність була одержана від злочинної діяльності, ніж від інших видів діяльності. У цьому контексті суд повинен розглядати конкретні обставини справи, у тому числі факти та наявні докази, на підставі яких можна було б ухвалити рішення про розширену конфіскацію. Той факт, що власність особи непропорційна її законному доходу, може давати підстави для висновку суду про те, що власність одержана від злочинної діяльності. Держави-члени можуть також встановлювати вимогу щодо певного періоду часу, протягом якого власність можна вважати одержаною від злочинної діяльності.
- (22) Ця Директива встановлює мінімальні норми. Вона не заважає державам-членам надавати ширші повноваження згідно з їхнім національним правом, у тому числі, наприклад, щодо правил про докази.
- (23) Ця Директива застосовується до кримінальних злочинів, на які поширюються інструменти, зазначені в цьому документі. В рамках таких інструментів держави-члени повинні застосовувати розширену конфіскацію принаймні до певних кримінальних злочинів, як визначено в цій Директиві.
- (24) Поширена практика передання власності підозрюваною або обвинуваченою особою знайомій третій стороні задля уникнення конфіскації стає дедалі поширенішою. Чинні юридично-правові рамки ЄС не містять обов'язкових правил конфіскації власності, переданої третім сторонам. У зв'язку з цим зростає необхідність у тому, щоб дозволити конфіскацію власності, переданої третім сторонам або придбаній ними. Придбання власності третьою стороною стосується ситуації, коли, наприклад, власність була придбана прямо або опосередковано, зокрема через посередника, третьою стороною у підозрюваної або обвинуваченої особи, у тому числі, якщо кримінальний злочин було вчинено від імені такої особи або в її інтересах, і якщо обвинувачена особа не має власності, яку можна конфіскувати. Така конфіскація повинна здійснюватися щонайменше у випадках, якщо треті сторони знали або повинні були знати, що метою передання або придбання є уникнення конфіскації, на основі конкретних фактів і обставин, у тому числі, що передання або придбання здійснювалося безкоштовно або в обмін на грошову суму, значно нижчу ринкової вартості. Правила конфіскації у третьої сторони повинні поширюватися на фізичних і юридичних осіб. У будь-якому разі права *bona fide* третіх сторін повинні залишитися непорушеними.
- (25) Держави-члени можуть визначати конфіскацію у третьої сторони як допоміжну або альтернативну прямій конфіскації відповідно до положень національного права.
- (26) Конфіскація призводить до остаточного позбавлення власності. Однак збереження власності може бути необхідною умовою конфіскації та може мати важливе значення для виконання наказу про конфіскацію. Власність зберігається шляхом заморожування. Для запобігання розтраті власності до моменту видання наказу про заморожування у компетентних органів держав-членів повинні бути повноваження вживати термінових заходів для охорони такої власності.
- (27) Оскільки власність часто зберігають з метою конфіскації, заморожування та конфіскація тісно пов'язані. У деяких системах права заморожування з метою конфіскації вважається окремим процесуальним заходом тимчасового характеру, який може застосовуватися після видання наказу про конфіскацію. Без обмеження різних національних правових систем та Рамкового рішення 2003/577/ЮВС ця Директива має наблизити певні аспекти національних систем щодо заморожування з метою конфіскації.
- (28) Заходи щодо заморожування не обмежують можливість розгляду конкретної власності як доказу

протягом усього провадження за умови, що вона зрештою має стати доступною для ефективного виконання наказу про конфіскацію.

- (29) Власність може бути заморожена в рамках кримінального провадження з метою її можливого подальшого повернення або з метою забезпечення вішкодування заподіяної внаслідок кримінального злочину шкоди.
- (30) Підозрювані або обвинувачені особи часто приховують власність протягом усього строку кримінального провадження. Це унеможливує виконання наказів про конфіскацію та залишає особам, щодо яких видано наказ про конфіскацію, можливість отримувати вигоду від цієї власності після відбування покарання. Тому необхідно забезпечити можливість визначення точного обсягу власності, що підлягає конфіскації, навіть після винесення обвинувального вироку за кримінальний злочин для повного виконання наказу про конфіскацію, якщо власність спочатку не була виявлена або була виявлена в недостатньому обсязі, а наказ про конфіскацію залишається невиконаним.
- (31) Зважаючи на обмеження права власності наказами про заморожування, такі тимчасові заходи повинні тривати не довше, ніж це необхідно для забезпечення доступності власності з метою її можливої подальшої конфіскації. Це може потребувати судового розгляду для того, щоб було забезпечено збереження цілі запобігання розтраті власності.
- (32) Управління власністю, замороженою з метою забезпечення її можливої подальшої конфіскації, має здійснюватися належним чином для збереження її економічної вартості. Для мінімізації втрати економічної вартості держави-члени повинні вживати необхідних заходів, у тому числі щодо можливого продажу або передання власності. Держави-члени повинні вживати відповідних заходів, наприклад, щодо створення національних централізованих офісів з управління активами, мережі спеціалізованих офісів або еквівалентних механізмів для ефективного управління активами, замороженими до конфіскації, та збереження їхньої вартості до винесення рішення судом.
- (33) Ця Директива суттєво впливає не тільки на права підозрюваних або обвинувачених осіб, але й третіх сторін, які не притягаються до відповідальності. Тому необхідно забезпечити спеціальні запобіжні заходи та засоби судового захисту для того, щоб гарантувати збереження їх фундаментальних прав у процесі імплементації цієї Директиви. Це включає право бути вислуханим для третіх сторін, які заявляють про свої права на відповідну власність, або що вони мають інші майнові права («речові права», «*ius in re*»), такі як uzufrukt. Відповідну особу необхідно повідомляти про наказ про заморожування якнайшвидше після його видання. Тим не менш, компетентні органи можуть відтермінувати повідомлення відповідної особи про наказ у зв'язку з потребами слідства.
- (34) Ціллю повідомлення про наказ про заморожування є, між іншим, надання права відповідній особі на його оскарження. В такому повідомленні необхідно принаймні стисло викласти підставу або підстави видання відповідного наказу, при цьому така інформація повинна бути вичерпною.
- (35) Держави-члени повинні розглядати доцільність вжиття заходів, які дозволяють використовувати конфісковану власність в суспільних інтересах або для соціальних цілей. Такі заходи можуть, між іншим, включати використання власності в проектах у сфері правозастосовної діяльності та проектах щодо попередження злочинності, а також в інших проектах, що становлять суспільний інтерес або суспільну користь. Зобов'язання вживати заходів тягне за собою процесуальне зобов'язання держав-членів, таке як, наприклад, проведення правового аналізу або обговорення переваг і недоліків впровадження заходів. У процесі управління замороженою власністю та вжиття заходів щодо використання конфіскованої власності держави-члени повинні вживати відповідних заходів стосовно запобігання кримінальному або незаконному проникненню.
- (36) Надійних джерел даних про заморожування та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, недостатньо. Для оцінювання цієї Директиви необхідно збирати мінімальний порівняний

набір відповідних статистичних даних про заморожування та конфіскацію власності, розшук активів, судові процедури та діяльність з розпорядження активами.

- (37) Держави-члени докладають зусиль для збирання статистичних даних на центральному рівні з тим, щоб надавати їх Комісії. Це означає, що держави-члени повинні докласти обґрунтованих зусиль для збирання відповідних даних. Однак це не означає, що на держав-членів слід покласти обов'язок досягнення результатів збирання даних на умовах непропорційного адміністративного тягаря або високих витрат для заінтересованої держави-члена.
- (38) Ця Директива забезпечує дотримання фундаментальних прав та відповідає принципам, відображеним у Хартії фундаментальних прав Європейського Союзу («Хартія»), а також положенням Європейської конвенції про захист прав людини та фундаментальних свобод («Європейська конвенція з прав людини») згідно з тлумаченням прецедентного права Європейського суду з прав людини. Цю Директиву необхідно імплементувати відповідно до таких прав і принципів. Ця Директива не повинна обмежувати застосування національного права щодо правової допомоги і створювати будь-які зобов'язання для систем правової допомоги держав-членів, які необхідно застосовувати відповідно до Хартії та ЄКПЛ.
- (39) Потрібно передбачити спеціальні запобіжні заходи стосовно наведення підстав, що лягли в основу наказів про конфіскацію, за винятком ситуацій, коли в спрощеному кримінальному провадженні щодо злочинів, які не є тяжкими, відповідна особа відмовилася від свого права бути повідомленою про зазначені підстави.
- (40) Цю Директиву необхідно імплементувати з урахуванням положень Директиви Європейського Парламенту і Ради 2010/64/ЄС (⁹), Директиви Європейського Парламенту і Ради 2012/13/ЄС (¹⁰) та Директиви Європейського Парламенту і Ради 2013/48/ЄС (¹¹) у частині процесуальних прав у кримінальних провадженнях.
- (41) Оскільки ціль цієї Директиви, а саме полегшення конфіскації власності у кримінальних справах, не може бути досягнута державами-членами достатньою мірою, а може бути краще досягнута на рівні Співтовариства, Співтовариство може ухвалювати інструменти відповідно до принципу субсидіарності, викладеного в статті 5 Договору про Європейський Союз (ДЄС). Відповідно до принципу пропорційності, встановленого у вказаній статті, ця Директива не виходить за межі необхідного для досягнення таких цілей.
- (42) Відповідно до статей 3 і 4а(1) Протоколу № 21 про позицію Сполученого Королівства та Ірландії щодо простору свободи, безпеки та правосуддя, що містяться в додатку до ДЄС і Договору про функціонування Європейського Союзу (ДФЄС), Ірландія повідомила про своє бажання брати участь в ухваленні та застосуванні цієї Директиви. Відповідно до зазначеного Протоколу Ірландія визнає обов'язковість цієї Директиви тільки стосовно злочинів, передбачених інструментами, якими вона зв'язана.
- (43) Відповідно до статей 1, 2 і 4а(1) Протоколу № 21 про позицію Сполученого Королівства та Ірландії щодо простору свободи, безпеки та правосуддя, що містяться в додатку до ДЄС і ДФЄС, та без обмеження статті 4 цього Протоколу, Сполучене Королівство не бере участі в ухваленні цієї Директиви, не зв'язане нею та не є суб'єктом її застосування. Відповідно до його участі згідно зі статтею 4 цього Протоколу Сполучене Королівство визнає обов'язковість цієї Директиви тільки стосовно злочинів, передбачених інструментами, якими воно зв'язане.
- (44) Відповідно до статей 1 і 2 Протоколу № 22 про позицію Данії, що містяться в додатку до ДЄС і ДФЄС, Данія не бере участі в ухваленні цієї Директиви, не зв'язана нею та не є суб'єктом її застосування,

УХВАЛИЛИ ЦЮ ДИРЕКТИВУ:

Предмет

1. Ця Директива встановлює мінімальні правила щодо заморожування власності з метою забезпечення її можливої подальшої конфіскації та щодо конфіскації власності в кримінальних справах.
2. Ця Директива не обмежує процедури, які можуть застосовувати держави-члени для конфіскації відповідної спірної власності.

Стаття 2

Терміни та означення

Для цілей цієї Директиви застосовують такі терміни та означення:

- (1) «доходи» означає будь-яку економічну вигоду, одержану прямо або опосередковано від кримінального злочину; вона може складатися з будь-якої форми власності та включає будь-яке подальше реінвестування або трансформацію прямих доходів і будь-яких цінних вигід;
- (2) «власність» означає власність будь-якого виду, матеріальну чи нематеріальну, рухоми чи нерухому, та правові документи або документи, які підтверджують право на таку власність чи частку в ній;
- (3) «засоби» означає будь-яку власність, яка використовується або може використовуватися будь-яким чином, повністю або частково, для вчинення кримінального злочину чи кримінальних злочинів;
- (4) «конфіскація» означає остаточне позбавлення власності за рішенням суду у зв'язку із вчиненням кримінального злочину;
- (5) «заморожування» означає тимчасову заборону відчуження, знищення, конверсії, розпорядження або переміщення власності або тимчасове взяття на зберігання чи взяття під контроль власності;
- (6) «кримінальний злочин» означає злочин, передбачений будь-яким інструментом, зазначеним у статті 37.

Стаття 3

Сфера застосування

Цю Директиву застосовують до кримінальних злочинів, передбачених:

- (a) Конвенцією про боротьбу з корупцією за участі посадових осіб Європейських Співтовариств або посадових осіб держав-членів Європейського Союзу (¹²) («Конвенція про боротьбу з корупцією за участі посадових осіб»), укладеною на підставі статті К.3(2)(с) Договору про Європейський Союз;
- (b) Рамковим рішенням Ради 2000/383/ЮВС від 29 травня 2000 року про підвищення рівня захисту за допомогою кримінальних покарань та інших санкцій за підробку у зв'язку із введенням євро (¹³);
- (c) Рамковим рішенням Ради 2001/413/ЮВС від 28 травня 2001 року про боротьбу з шахрайством і підробкою безготівкових платіжних засобів (¹⁴);
- (d) Рамковим рішенням Ради 2001/500/ЮВС від 26 червня 2001 року про відмивання грошей, виявлення, розшук, заморожування, арешт і конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом (¹⁵);
- (e) Рамковим рішенням Ради 2002/475/ЮВС від 13 червня 2002 року про боротьбу з тероризмом (¹⁶);
- (f) Рамковим рішенням Ради 2003/568/ЮВС від 22 липня 2003 року про боротьбу з корупцією в приватному секторі (¹⁷);

- (g) Рамковим рішенням Ради 2004/757/ЮВС від 25 жовтня 2004 року про встановлення мінімальних положень стосовно складових елементів злочинів і санкцій у сфері незаконного обігу наркотичних речовин (¹⁸);
- (h) Рамковим рішенням Ради 2008/841/ЮВС від 24 жовтня 2008 року про боротьбу з організованою злочинністю (¹⁹);
- (i) Директивою Європейського Парламенту і Ради 2011/36/ЄС від 5 квітня 2011 року про запобігання торгівлі людьми і боротьбу з нею та про захист її жертв, а також про заміну Рамкового рішення Ради 2002/629/ЮВС (²⁰);
- (j) Директивою Європейського Парламенту і Ради 2011/93/ЄС від 13 грудня 2011 року про боротьбу з сексуальним насильством і сексуальною експлуатацією дітей та дитячою порнографією, та про заміну Рамкового рішення Ради 2004/68/ЮВС (²¹);
- (k) Директивою Європейського Парламенту і Ради 2013/40/ЄС від 12 серпня 2013 року про напади на інформаційні системи та про заміну Рамкового рішення Ради 2005/222/ЮВС (²²),

а також іншими правовими інструментами, якщо такі інструменти конкретно визначають, що ця Директива застосовується до гармонізованих у них кримінальних злочинів.

Стаття 4

Конфіскація

1. Кожна держава-член вживає необхідних заходів, щоб мати змогу здійснювати повну або часткову конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом, або власності, вартість якої відповідає сумі таких засобів або доходів, що підлягають остаточному засудженню за вчинення кримінального злочину згідно з вироком, який може також бути винесений в результаті розгляду справи без участі обвинуваченого.
2. У разі неможливості здійснення конфіскації відповідно до параграфу 1, принаймні якщо така неможливість є наслідком хвороби або переховування підозрюваної або обвинуваченої особи, держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення можливості конфіскації засобів і доходів у випадках, коли кримінальне провадження було розпочато щодо кримінального злочину, який прямо або опосередковано може призвести до отримання економічної вигоди, і таке провадження могло б мати наслідком винесення обвинувального вироку, якби підозрювана чи обвинувачена особа була в стані постати перед судом.

Стаття 5

Розширена конфіскація

1. Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення можливості повної або часткової конфіскації засобів і доходів або власності, що належать особі, визнаній винною у вчиненні кримінального злочину, який може прямо або опосередковано призвести до одержання економічної вигоди, якщо суд, на основі обставин справи, у тому числі конкретних фактів і наявних доказів, зокрема таких, що вартість власності є непропорційною законному доходу засудженої особи, визнав, що відповідна спірна власність була одержана від злочинної діяльності.
2. Для цілей параграфу 1 цієї статті, поняття «кримінальний злочин» включає щонайменше таке:
 - (a) активну і пасивну корупцію в приватному секторі відповідно до статті 2 Рамкового рішення 2003/568/ЮВС, а також активну і пасивну корупцію за участі посадових осіб установ Союзу або держав-членів відповідно до статей 2 і 3 Конвенції про боротьбу з корупцією за участі посадових осіб;
 - (b) злочини, пов'язані з участю у злочинній організації відповідно до статті 2 Рамкового рішення 2008/841/ЮВС, принаймні у випадках, коли злочин призвів до одержання економічної вигоди;

- (c) спонукання або залучення дитини до участі в порнографічних виставах або отримання прибутку від такого або використання дитини для таких цілей іншим способом, якщо дитина досягла віку сексуальної згоди відповідно до статті 4(2) Директиви 2011/93/ЄС; поширення, розповсюдження або передавання дитячої порнографії відповідно до статті 5(4) зазначеної Директиви; пропонування, постачання або надання доступу до дитячої порнографії відповідно до статті 5(5) зазначеної Директиви; виготовлення дитячої порнографії відповідно до статті 5(6) зазначеної Директиви;
- (d) незаконне втручання в системи або незаконне втручання в дані відповідно до статей 4 і 5 Директиви 2013/40/ЄС, коли значна кількість інформаційних систем зазнали впливу в результаті використання обладнання, передбаченого у статті 7 цієї Директиви, створеного або адаптованого, в першу чергу, для такої цілі; умисне виготовлення, продаж, придбання для використання, імпорт, розповсюдження або надання доступу до інструментів, що використовуються для вчинення злочинів, принаймні в тих випадках, які не є незначними, відповідно до статті 7 зазначеної Директиви;
- (e) кримінальний злочин, що карається згідно з відповідним інструментом, зазначеним у статті 3, або якщо такий інструмент не передбачає максимальну суму штрафу, згідно з відповідним національним правом, позбавленням волі на максимальний строк не менше чотирьох років.

Стаття 6

Конфіскація у третьої сторони

1. Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення можливості конфіскації доходів або іншої власності, вартість якої відповідає сумі доходів, які були прямо або опосередковано передані підозрюваною або обвинуваченою особою третім сторонам, або які були придбані третіми сторонами у підозрюваної або обвинуваченої особи, принаймні якщо було встановлено на основі конкретних фактів і обставин, що такі треті сторони знали або повинні були знати, що метою передання або придбання є уникнення конфіскації, у тому числі, якщо передання або придбання здійснювалося безкоштовно або в обмін на грошову суму, значно нижчу ринкової вартості.
2. Параграф 1 не обмежує права bona fide третіх сторін.

Стаття 7

Заморожування

1. Держави-члени вживають заходів, необхідних для заморожування власності з метою забезпечення її можливої подальшої конфіскації. Такі заходи, що призначаються за рішенням компетентного органу, включають, за потреби, вжиття невідкладних дій щодо збереження власності.
2. Власність, що перебуває у володінні третьої сторони, як зазначено в статті 6, може підлягати заморожуванню з метою забезпечення її можливої подальшої конфіскації.

Стаття 8

Засоби правового захисту

1. Держави-члени вживають усіх необхідних заходів для забезпечення того, щоб особи, які зазнали впливу заходів, передбачених цією Директивою, могли скористатися правом на дієві засоби правового захисту та правом на справедливий судовий розгляд з тим, щоб відстоювати свої права.
2. Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення повідомлення відповідної особи про наказ про заморожування якнайшвидше після його видання. В такому повідомленні принаймні стисло викладають підставу або підстави видання відповідного наказу. Якщо це необхідно, щоб не ставити під загрозу кримінальне розслідування, компетентні органи можуть відтермінувати повідомлення відповідної особи про наказ про заморожування.

3. Наказ про заморожування залишається чинним доти, доки це необхідно для збереження власності з метою можливої подальшої конфіскації.
4. Держави-члени забезпечують ефективну можливість для особи, щодо власності якої виданий наказ про заморожування, оскаржувати його в суді згідно з процедурами, передбаченими національним правом. Такі процедури можуть передбачати, що якщо початковий наказ про заморожування був виданий іншим компетентним органом, ніж судовий орган, такий наказ повинен бути переданий до судового органу для підтвердження або перегляду, перш ніж він може бути оскаржений в суді.
5. Заморожене майно, яке згодом не було конфісовано, повинне бути негайно повернене. Умови або процедурні правила, за якими таку власність повинно бути повернуто, визначаються національним правом.
6. Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення обґрунтування будь-якого наказу про конфіскацію та повідомлення відповідної особи про такий наказ. Держави-члени забезпечують, щоб у особи, щодо якої виданий наказ про конфіскацію, була можливість оскаржити його в суді.
7. Без обмеження Директиви 2012/13/ЄС та Директиви 2013/48/ЄС, особи, щодо власності яких виданий наказ про конфіскацію, повинні мати можливість скористатися правом доступу до захисника протягом провадження про конфіскацію стосовно визначення доходів та засобів з тим, щоб відстоювати свої права. Заінтересовані особи повинні бути поінформовані про таке право.
8. Під час провадження за статтею 5, відповідна особа повинна мати реальну можливість оскаржити обставини справи, в тому числі конкретні факти та наявні докази, на підставі яких відповідна власність вважається власністю від злочинної діяльності.
9. Треті сторони повинні мати право вимагати визнання права власності або інших майнових прав, у тому числі у випадках, зазначених у статті 6.
10. Якщо в результаті вчинення кримінального злочину потерпілі мають претензії до особи, щодо якої застосовуються заходи з конфіскації, передбачені цією Директивою, держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення того, щоб застосування заходів з конфіскації не перешкоджало таким потерпілим вимагати відшкодування за їхніми претензіями.

Стаття 9

Ефективна конфіскація та виконання

Держави-члени вживають необхідних заходів для виявлення та розшуку власності, що підлягає заморожуванню та конфіскації, навіть після винесення остаточного обвинувального вироку за кримінальний злочин або наступні провадження на виконання статті 4(2), а також забезпечують ефективне виконання наказу про конфіскацію, якщо такий наказ вже було видано.

Стаття 10

Управління замороженою та конфісованою власністю

1. Держави-члени вживають необхідних заходів, наприклад, щодо створення централізованих офісів, групи централізованих офісів або еквівалентних механізмів, для забезпечення належного управління замороженою власністю з метою її можливої подальшої конфіскації.
2. Держави-члени забезпечують, щоб заходи, зазначені в параграфі 1, передбачали за потреби можливість продажу або передачі власності.
3. Держави-члени розглядають доцільність вжиття заходів, які дозволяють використовувати конфісовану власність в суспільних інтересах або для соціальних цілей.

Стаття 11

Статистичні дані

1. Держави-члени регулярно збирають і зберігають вичерпні статистичні дані від відповідних органів. Зібрані статистичні дані щороку повинні надсилати Комісії та вони повинні включати:
 - (a) кількість виконаних наказів про заморожування;
 - (b) кількість виконаних наказів про конфіскацію;
 - (c) оціночну вартість замороженої власності, принаймні, власності, замороженої з метою можливої подальшої конфіскації на момент заморожування;
 - (d) оціночну вартість власності, повернутої на момент конфіскації.
2. Держави-члени також щороку надають Комісії такі статистичні дані, якщо вони доступні на центральному рівні у заінтересованій державі-члені:
 - (a) кількість запитів щодо виконання наказів про заморожування в іншій державі-члені;
 - (b) кількість запитів щодо виконання наказів про конфіскацію в іншій державі-члені;
 - (c) вартість або оціночна вартість власності, що підлягає поверненню внаслідок виконання наказу в іншій державі-члені.
3. Держави-члени докладають зусиль на центральному рівні для збирання даних, зазначених у параграфі 2.

Стаття 12

Транспозиція

▼ C1

1. Держави-члени повинні ввести в дію закони, підзаконні нормативно-правові акти та адміністративні положення, необхідні для дотримання вимог цієї Директиви, до 4 жовтня 2016 року. Вони негайно передають Комісії текст таких положень.

▼ B

2. Якщо держави-члени ухвалюють такі положення, вони повинні містити покликання на цю Директиву або супроводжуватися таким покликанням у разі їх офіційної публікації. Методи здійснення такого покликання визначають держави-члени.

3. Держави-члени передають Комісії текст основних положень національного права, які вони ухвалюють у сфері, що регулюється цією Директивою.

Стаття 13

Звітування

▼ C1

До 4 жовтня 2019 року Комісія повинна надати Європейському Парламенту і Раді звіт з оцінки впливу чинного національного права в сфері конфіскації та повернення активів в супроводі, за необхідності, належних пропозицій.

У такому звіті Комісія також повинна оцінити необхідність перегляду списку зазначених у статті 5(2) злочинів.

▼ B

Стаття 14

Заміна Спільних дій 98/699/ЮВС і деяких положень рамкових рішень 2001/500/ЮВС і 2005/212/ЮВС

1. Ця Директива замінює Спільні дії 98/699/ЮВС, пункт (а) статті 1, статті 3 та 4 Рамкового рішення 2001/500/ЮВС, а також перші чотири абзаци статті 1 та статті 3 Рамкового рішення 2005/212/ЮВС щодо держав-членів, для яких ця Директива є зобов'язальною, без порушення зобов'язань цих держав-членів щодо граничних строків транспозиції до національного права відповідних Рамкових рішень.

2. Щодо держав-членів, для яких ця Директива є зобов'язальною, покликання на Спільні дії 98/699/ЮВС та положення Рамкових рішень 2001/500/ЮВС і 2005/212/ЮВС, зазначені в параграфі 1, повинні тлумачитися як покликання на цю Директиву.

Стаття 15

Набуття чинності

Ця Директива набуває чинності на двадцятий день після її публікації в *Офіційному віснику Європейського Союзу*.

Стаття 16

Адресати

Цю Директиву адресовано державам-членам відповідно до Договорів.

(¹) ОВ С 299, 04.10.2012, с. 128.

(²) ОВ С 391, 18.12.2012, с. 134.

(³) Позиція Європейського Парламенту від 25 лютого 2014 року (ще не опубліковано в Офіційному віснику) та рішення Ради від 14 березня 2014 року.

(⁴) Спільні дії 98/699/ЮВС від 3 грудня 1998 року, ухвалені Радою відповідно до статті К.3 Договору про Європейський Союз, про відмивання грошей, виявлення, розшук, заморожування, арешт і конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом (ОВ L 333, 09.12.1998, с. 1).

(⁵) Рамкове рішення Ради 2001/500/ЮВС від 26 червня 2001 року про відмивання грошей, виявлення, розшук, заморожування, арешт і конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом (ОВ L 182, 05.07.2001, с. 1).

(⁶) Рамкове рішення 2003/577/ЮВС від 22 липня 2003 року про виконання в Європейському Союзі наказів про заморожування власності або доказів (ОВ L 196, 02.08.2003, с. 45).

(⁷) Рамкове рішення Ради 2005/212/ЮВС від 24 лютого 2005 року про конфіскацію доходів, засобів і власності, одержаних злочинним шляхом (ОВ L 68, 15.03.2005, с. 49).

(⁸) Рамкове рішення Ради 2006/783/ЮВС від 6 жовтня 2006 року про застосування принципу взаємного визнання до наказів про конфіскацію (ОВ L 328, 24.11.2006, с. 59).

(⁹) Директива Європейського Парламенту і Ради 2010/64/ЄС від 20 жовтня 2010 року про право на усний і письмовий у кримінальних провадженнях (ОВ L 280, 26.10.2010, с. 1).

(¹⁰) Директива Європейського Парламенту і Ради 2012/13/ЄС від 22 травня 2012 року про право на інформацію в кримінальних провадженнях (ОВ L 142, 01.06.2012, с. 1).

(¹¹) Директива Європейського Парламенту і Ради 2013/48/ЄС від 22 жовтня 2013 року про право доступу до захисника в кримінальних провадженнях і в провадженнях за європейським ордером на арешт, а також про право інформувати третіх осіб про перебування під вартою, право спілкуватися з третіми особами та з представниками консульства під час перебування під вартою (ОВ L 294, 06.11.2013, с. 1).

(¹²) ОВ С 195, 25.06.1997, с. 1.

(¹³) ОВ L 140, 14.06.2000, с. 1.

(¹⁴) ОВ L 149, 02.06.2001, с. 1.

(¹⁵) ОВ L 182, 05.07.2001, с. 1.

(¹⁶) OB L 164, 22.06.2002, c. 3.

(¹⁷) OB L 192, 31.07.2003, c. 54.

(¹⁸) OB L 335, 11.11.2004, c. 8.

(¹⁹) OB L 300, 11.11.2008, c. 42.

(²⁰) OB L 101, 15.04.2011, c. 1.

(²¹) OB L 335, 17.12.2011, c. 1.

(²²) OB L 218, 14.08.2013, c. 8.